

Kriz a dlo an Gwadeloup é Mayòt : Asosiyasyon “Notre affaire à Tous” ka ba kolèktif sitwayen ki pòté plent on lanmen.

05 / 09 / 2024

Atoupannan moun a onlo komin Gwadeloup pa ni dlo toujou parapòt a gwo polisyon a klòwdékòn, Asosiyasyon “Notre affaire à Tous” ka kolé tèt é zépòl épi kolèktif “La Goutte d’eau” an Gwadeloup é PADO Mayòt, pou édé yo adan konba yo ja menné, la yo yé la. I ka apiyé aksyon yo dépozé douvan Lalwa, pou gadévwè kimoun ki rèsponsab kriz a dlo-la ki ka fèt adan sé dé téritwa-lasa. I ja lè pou toutmoun savé ki koupab ki antèt a sé kriz-lasa, é pou réparé dézagréman pwoblèm a dlo potab ka menné adan vi a santèn-milyé moun ka rété adan téritwa Fransé lòtbò yo ka kriyé « L’Outre-mer ».

Aprédavwa 200 moun a kolèktif “La Goutte d’eau” an Gwadeloup dépozé plent an févriyé 2023 é on trantèn moun a kolèktif PADO Mayòt suiv menm chimen-la an désanm 2023, Lajistis wouvè ankèt préliminè pou chèché sav ka ki rèsponsab, ki sé moun fizik, ki sé moun moral, ki té ké pé jwé on wòl adan dimank a dlo an kantité é an kalité adan sé dé téritwa-lasa. Sé kabiné VIGO ki ka pòté sé plent-lasa. “La Ligue des droits d’Homme” ka soutyenn li. Sabrina Cajoly, on plényant a “La Goutte d’eau” é manman a asosiyasyon “Kimbé Rèd – French West Indies-” on asosiyasyon antiyèz pou dwa a Nonm, i voyé monté aksyon-lasa adan on larèl entèwnasyon. I di : « *Popilasyon Gwadeloup ka pliyé kon banbou mé i pa ka kasé. I pa rézinyé. I ka mandé jistis, égalité é dlo potab an wobiné a-y.* » Konyéla, pou Kolèktif PADO « *Kat zyé ka vwè myé ki dé* », « *Seul on va plus vite, ensemble on va plus loin.* » Kolèktif a péyi Fransé lòtbò ka koumansé travay ansanm pou fè Léta admèt, sé téritwa Fransé lòtbò ka sibi chak fwa désizyon politik yo ka pran ki ka menné diskriminasyon.

Toutfwazékant, magré mwa dèyè mwa ka pasé, magré yo ka kontinyé koupé dlo ajékontinyé, é magré kominikasyon ofisyèl pou défandi moun bwè dlo ka demiltipliyé, p’on ankèt poko wouvè, kifè, plényan Mayòt é Gwadeloup pa ka trapé jistis poubon. Lè “Notre Affaire à tous” ka di Jiridiksyon-la, i ni lentansyon prezanté-y kon pawti sivil dèstan Lenstriksyon-la wouvè, i vlé voyé douvan dwa pou ni on pwsé bita-bita, ki pou fèt adan on tan rézonab, on kondisyon yo pa ka rèspekté menm jòdijou. Si Lajistis ka soufè toupatou an Frans davwa i pa ni asé mwayen, pwoblématik-lasa pi rèd ankò adan téritwa yo ka kriyé « d’Outre-Mer ». Anponjan nou pé pa asèpté, viktim ki ka vwè dwa fondal a yo é bizwen vital a yo méprizé, pa ni posibilité fè Lalwa rikonnèt vitman, préjidis yo ka sibi. Sé asosiyasyon-la é sé kolèktif-la ka mandé lajistis wouvè sé enstriksyon-la onfwalamenmla, asèlfen fè lavérité asi rézon ki menné sé gwo problèm a dlo-lasa vwèjou an Gwadeloup é Mayòt.

[Version en français ici.](#)

Fo sonjé, Gwadeloup ka soufè dépi dizenn é dizenn lanné épi problèm a koupé dlo, épi grav polisyon a dlo, èspésyalman a klòwdékòn, on pèstisid ki tòksik toubònman, é épi enfracstriki anchèpi. Sé konsta-lasa ki fè 70 èspésyalis a “Nations Unies”, ki té ni on krèy komité é [rapòtè](#), mandé Lafrans pran désizyon vitman pou pèwmèt popilasyon-la trapé dlo potab, é anmenmditan wouvè chantyé, pou pita é pou pi lwen ankò, pou touvé on solisyon bòsko. Mayòt, chéchrès a 2023 é koléra ki vin parèt an 2024 mè limyè asi gwo pwoblèm fondal ki la dépi lanné é lanné, akòz dè sé moun-la ki té ka gidonné dosyé a dlo-la, adan on téritwa ki ja ankapilotad.

Sé sitiyaasyon-lasa sé rézilta a Léta ki pa ka pran rèsponsabilité a-y asi sé kèsyon-lasa é rézilta a politik piblik pou ba toutmoun dlo, ki pa adapté é i ka méné diskriminasyon. Alòs sé sitiyaasyon-lasa ka malmenné dignité é dwa fondal a sé moun-la: dwa pou santé, dwa pou lédikasyon, dwa pou on bon lanliwonnaj, dwa pou lòjman, dwa pou on bon vivasyon, dwa pou on vi privé é an fanmi....**Pou Jérémie Suissa ki sé délégué jénéral a “Notre Affaire à Tous”:**
« Èskandal ka rivé yonn dèyè lòt adan téritwa fransé lòtbò é Lègzagòn ka kontinyé dérifizé pran pwoblèm-la oséryé é dérifizé mè chak moun douvan rèsponsabilité a-y. Nou ka èspéré Lajistis ké pèwmèt fè Léta rikonnèt sé enjistis-lasa. Moun Gwadeloup é Mayòt ni dwa trapé dlo potab kon tout sitwayen fransé.»

Emma Feyeux, Notre Affaire à Tous

emma.feyeux@notreaffaireatous.org - +33 7 82 62 14 19

